

คู่มือ

ระบบบัญชีสหกรณ์ร้านค้า

คู่มือ
ระบบบัญชีสหกรณ์ร้านค้า

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

คำนำ

ระบบบัญชีสหกรณ์ร้านค้าเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้สำหรับสหกรณ์ร้านค้าที่จดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยเนื้อหาในเล่มประกอบด้วยลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ รูปแบบเอกสารและ สมุดบัญชี และการปิดบัญชี การแบ่งแยกหน้าที่ในการจัดทำเอกสารและการบันทึกบัญชีในแต่ละเรื่อง นอกจากนี้ในภาคผนวกยังได้รวบรวมประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในส่วนที่สหกรณ์ ร้านค้าควรทราบไว้ด้วย สำหรับสหกรณ์ร้านค้าที่ยังไม่เข้าข่ายภาษีมูลค่าเพิ่มก็สามารถนำคู่มือเล่มนี้ ไปปรับใช้ได้

เนื่องจากระบบบัญชีสหกรณ์ร้านค้าเล่มนี้ ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบเอกสารและสมุด บัญชีใหม่ ดังนั้นสหกรณ์ร้านค้าที่ใช้ระบบบัญชีเดิมอยู่ หากจะปรับเปลี่ยนมาใช้ตามระบบบัญชีสหกรณ์ ร้านค้าเล่มนี้ เพื่อให้มีความชัดเจนในเรื่องการบันทึกภาษีมูลค่าเพิ่มมากยิ่งขึ้น ก็ให้สามารถถือใช้ได้ หรือ หากไม่สะดวกในการปรับเปลี่ยนระหว่างปีให้สหกรณ์ถือใช้เริ่มต้นวันขึ้นปีบัญชีใหม่ สำหรับสหกรณ์ร้านค้า ที่จดทะเบียนใหม่ให้สหกรณ์ถือใช้ตามระบบบัญชีสหกรณ์ร้านค้าเล่มนี้

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าระบบบัญชีสหกรณ์ร้านค้าเล่มนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อสหกรณ์ร้านค้าและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องของตลอดจนผู้สนใจทั่วไป และหากมีข้อสังเกต คำแนะนำ หรือข้อผิดพลาดประการใด ขอได้โปรดแจ้งไปยังส่วนมาตรฐานการบัญชี สำนักนโยบายและ มาตรฐาน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เทเวศร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

**ส่วนมาตรฐานการบัญชี
สำนักนโยบายและมาตรฐาน
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ตุลาคม 2549**

สารบัญ

	หน้า
● ลักษณะทั่วไปของสหกรณ์ร้านค้า	1
● โครงสร้างของสหกรณ์ร้านค้า	3
● ระบบบัญชีสหกรณ์ร้านค้า	12
■ แผนผังสมุดบัญชีและรายงานต่าง ๆ ของสหกรณ์ร้านค้า	13
■ เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี	14
■ สมุดบัญชี ทะเบียนและรายงานต่าง ๆ	19
1. สมุดบันทึกรายการขึ้นต้น	20
2. สมุดบันทึกรายการขึ้นปลาย	31
3. รายงาน	41
■ ผังบัญชี	44
■ ทางเดินเอกสารและการบันทึกบัญชี	48
1. การซื้อสินค้าเป็นเงินสด	50
2. การซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ	53
3. การซื้อสินค้านำฝากขายเป็นเงินสด	57
4. การซื้อสินค้านำฝากขายเป็นเงินเชื่อ	59
5. การส่งคืนสินค้า	62
6. การขายสินค้าเป็นเงินสด	63
7. การขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	65
8. การขายสินค้าผ่านบัญชี	67
9. การขายผ่อนชำระ	71
10. การขายสินค้าเช่าซื้อ	75
11. การเบิกสินค้าใช้ไป	83
12. การให้บริการเช่าพื้นที่	84
13. รายได้จากบริการให้บริการ	84
14. การจ่ายค่าส่งเสริมการขาย	85
15. รับค้ำหุ้นและรายได้ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	88
16. การจ่ายคืนค้ำหุ้น	89
17. การนำเงินฝากธนาคาร	89

18.การถอนเงินฝากธนาคาร	90
19.การจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ	90
20.การเบิกเงินสดย่อยและการจ่ายค่าใช้จ่ายจากเงินสดย่อย	92
■ การปิดบัญชีและการปรับปรุงบัญชี	95
■ รูปแบบเอกสารและสมุดบัญชี	177
■ ผังทางเดินเอกสาร	221
■ ตัวอย่างการบันทึกบัญชี	245
■ ภาคผนวก	285

บรรณานุกรม

- ตรวจบัญชีสหกรณ์. กรม. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยสินทรัพย์ที่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้รับบริจาคหรืออุดหนุน พ.ศ. 2547 คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ พ.ศ. 2547
- ตรวจบัญชีสหกรณ์. กรม. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตัดสินค้าขาดบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2546 คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ พ.ศ. 2547
- ตรวจบัญชีสหกรณ์. กรม. คู่มือการจัดทำงบการเงิน สหกรณ์การเกษตร ร้านค้า บริการ และเครดิตยูเนียน
- สรรพากร. กรม. ประมวลรัษฎากร ; www.rd.go.th
- นักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. สมาคม. มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 29 เรื่องการบัญชีสำหรับสัญญาเช่าระยะยาว
- พรชนก รัตน์ไพจิตร คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การบัญชีสำหรับสัญญาเช่า : วารสารบริหารธุรกิจฉบับที่ 102 (เมษายน – มิถุนายน) , 2547
- อังครัตน์ เปรียบจริยวัฒน์. มาตรฐานการบัญชีสาระสำคัญและตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูล. กรุงเทพฯ : บริษัทบุญศิริ การพิมพ์ จำกัด, 2547
- วิไล วีระปรีย์. ระบบบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542